

Datum
2022-07-22

Diarienummer
BTN-2022/176.331

Handläggare
Morgan Randall Svahn
Morgan.Randall-Svahn@huddinge.se

Bygglövs- och tillsynsnämnden

Uppdrag att ta fram riktlinjer för lovprövning av solceller i kulturmiljöområden i Stuvsta

Förslag till beslut

Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för solceller inom kulturmiljöområdena Snättringe gård-Skogsäng och Centrala Stuvsta med Segersminne.

Beskrivning av ärendet

Inom kulturmiljöområdena Snättringe gård-Skogsäng och Centrala Stuvsta med Segersminne återfinns en stor villabebyggelse. Under senare tid har en rad bygglovsärenden gällande att sätta upp solceller aktualiserats inom dessa två områden.

Regleringen gällande solceller var under flera år efter nuvarande plan- och bygglagens (PBL) införande oklar. I ett försök att förtydliga förhållandet när solceller kräver respektive inte kräver bygglov gjordes förändringar i PBL den 1 augusti 2018. En av dessa förändringar var att det blev bygglovspliktigt att uppföra solcellspaneler och solfångare om det gäller en byggnad eller ett bebyggelseområde med sådana kulturmiljövärden som avses i 8 kap. 14 § PBL.

Denna regelförändring har fått som följd av bygglovsprövningen i vissa delar har skärpts samtidigt som det har saknats rättspraxis kring en sådan ny lydelse i lagen. Rättspraxis har dock visat att det allmänna intresset att bevara kulturmiljön i vissa fall har ansetts stå över det enskilda intresset att uppföra solceller.

För att förtydliga när det allmänna intresset inte bör hindra att solceller sätts upp bör det tas fram riktlinjer som förtydligar var och under vilka förutsättningar bygglov med större trolighet kan ges. Detta skulle även öka transparensen för de boende i området kring vad som gäller samt underlätta rådgivning från kommunens sida. Förvaltningen bör därmed få i uppdrag att ta fram sådana riktlinjer.

Förvaltningens synpunkter

Lagstiftning och rättspraxis

I och med den förändringen av lagstiftning som skedde 2018 blev det i delar tydligare när bygglov krävs och kan ges och i delar mer otydligt. Vid lagstiftning som får sådana konsekvenser får den rättspraxis som utvecklas stor betydelse för hur lagstiftning ska tillämpas. Fyra år efter lagstiftningsförändringarna finns det fortsatt få avgöranden i överprövande instanser som berör denna praxis.

I de fall kulturmiljön finns utpekad i en detaljplan visar domar att kommunen i och med det har gjort ett ställningstagande att det allmänna intresset att bevara kulturmiljövärden väger tyngre än det enskilda intresset att uppföra solceller. För områden som endast är utpekade i kulturmiljöprogram eller liknande finns dock inte samma praxis.

Behovet av riktlinjer

Frågan om att installera solceller har blivit allt mer aktuell i samband med att frågor om pågående klimatförändringar samt höga energipriser har aktualiserats i stor utsträckning. För gemene man kan det i ett sådant läge verka konstigt att bygglov för solceller nekas.

En byggnadsnämnd har i sitt uppdrag att väga både enskilda och allmänna intressen mot varandra. I realiteten innebär en sådan avvägning att de allmänna intressena i de flesta fall väger tyngre.

I de fall rättspraxis ännu inte har skapats, där det finns intressen som kan strida mot andra intressen och där samhällsutvecklingen snabbt har gått framåt kan de då finnas flera skäl att ta fram riktlinjer. I detta fall är skälen att förtydliga när det allmänna intresset gällande kulturmiljö är viktigt att värna och när det inte väger lika tungt samt att skapa en transparens för de som bor i områdena vad gäller deras möjlighet att sätta upp solceller.

Avgränsning av uppdraget

Huddinge kommuns kulturmiljöområden är av vitt skilda karaktärer och det skulle inte vara möjligt att ta fram tydliga och lättförståeliga riktlinjer som är gemensamma för alla dessa kulturmiljöområden. Det skulle heller inte i närtid finnas resurser inom förvaltningen att ta fram sådana heltäckande riktlinjer. Med ett mer avgränsat område kan riktlinjerna göras tydliga och korta vilket är av stor vikt för tillämpningen av dem. För de ovan angivna områdena är förhållandena gällande kulturmiljö i allt väsentligt lika.

När uppdraget genomförs kan det visa sig att även andra kulturmiljöområden kan vara lämpliga att omfattas av samma riktlinjer samt att vissa riktlinjer kan tillämpas mer övergripande. Om detta kan göras utan att tydligheterna i

riktlinjerna minskas kan förvaltningen utöka riktlinjernas till att omfatta även detta.

Riktlinjer är inom plan- och bygglagstiftningen inte juridiskt bindande dokument. Det går i riktlinjerna därmed oftast inte slå fast vad som gäller i enskilda fall. Riktlinjerna kommer i stället att redogöra för en rad ställningstaganden för när bygglov lättare kan ges och när det inte är lika troligt att bygglov kan ges. En kommuns ställningstaganden genom riktlinjer anses dock kunna utgöra ett viktigt underlag vid en bygglovsprövning varför dessa ställningstaganden ändå kommer att ges stor vikt vid både kommunens och överprövande myndigheternas prövning av ärenden.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms inte få några ekonomiska eller juridiska konsekvenser för nämnden. Transparens och rättssäkerhet bedöms dock kunna öka både för nämnden och kommunens invånare.

Toralf Nilsson
Teknisk direktör

Morgan Randall Svahn
Bygglovschef